

Miljøtilladelse af SOLBAKKEN ØKOLOGI TRÆHEDEVEJ 9 6500 VOJENS

Jf. § 16 b stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

(LBK nr. 256 af 21/03/2017)

25. juli 2018

Haderslev Kommune

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	Ejer Solbakken Økologi v) Thorbjørn Sørensen Friskjærvej 6 6535 Branderup Mobil: 21653647 E-mail: tb@friskaer.dk
Ansøgers CVR	Cvr-nr. 14569871 P-nr 1000765539
Ansøgers CHR	51348
Kontaktperson	Thorbjørn Sørensen
Ansøgers konsulent	Landboforening Syd Ulla Refshammer Pallesen Tlf.nr.: 61558262 E-mail: upa@landbosyd.dk
Ejer	Thorbjørn Sørensen
Ejendom	Solbakken Økologi
Ejendommens adresse	Træhedevej 9 6500 Vojens
Ejendomsnummer	5100022276
Matr. Nr.	Matr. nr. 97 Strandelhjørn, Bevtoft
Tilsynsmyndighed	Haderslev Kommune
Journal nr.	18/5796
Ansøgnings-id	Skema nr. 202453 version 1

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund	5
2	Ikke-teknisk resume	5
3	Afgørelse om miljøtilladelse	7
3.1	Dispensation	7
3.2	Afgørelsen	8
3.3	Offentlighed og høring	9
3.4	Klagevejledning	11
4	Vilkår	14
4.1	Generelle vilkår	14
4.2	Vilkår vedrørende anlægget	14
4.3	Vilkår vedrørende egenkontrol	17
5	Miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurderinger	18
5.1	Generelt	18
5.2	Husdyrbrugets anlæg	18
5.2.1	Staldanlæg	18
5.2.2	Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	19
5.2.3	Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	21
5.2.4	Mobile hytter	22
5.2.5	Produktionsareal	23
5.2.6	Husdyrgødning	23
5.2.7	Foder	25
5.2.8	Ammoniakemission, Naturvurdering og Bilag IV-arter	25
5.2.9	Jord, grundvand, overfladevand	26
5.2.10	Lugt	27
5.2.11	Støjkluder og rystelser	29
5.2.12	Støv	29
5.2.13	Fluer og skadedyr	30
5.2.14	Transport, til- og frakørsler	30
5.2.15	Lys	31
5.2.16	Affald	31
5.2.17	Uheld	32
5.2.18	Ophør	33
5.3	Egenkontrol	33
5.4	Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi	33
5.5	Samlet vurdering	33
	Bilag 1: Grundlag for vilkår og lovgivning	34
	Bilag 2: Situationsplan	35
	Bilag 2 A: Situationsplan med silo	36
	Bilag 3: Lugtkonsekvenszonen	37

Bilag 4: Landskabsvurdering	38
Bilag 5: Naturvurdering	41
Bilag 5a – Kort over kategori 1 og 2 natur samt Natura 2000 ved anlæg.....	48
Bilag 5b – Kort over kategori 3 natur ved anlæg.....	49
Bilag 5c – Kort over § 3 natur ved anlæg	50
Bilag 5d - Bilag IV forekomster ved anlæg.....	51
Bilag 5f – Natura 2000 område ”Pamhule Skov og Stevning Dam” (N92)	52
Bilag 5e – Potentielle bilag IV arter	55
Bilag 6: Udendørs besætningsareal	59
Bilag 7: Fortidsmindebeskyttelseslinjer	60
Bilag 8: Høringssvar og ansøgers kommentarer til høringssvarene	61

1 Baggrund

Thorbjørn Sørensen ansøger om § 16 b miljøtilladelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne etablere et økologisk husdyrhold på ejendommen Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Ansøgningen om § 16 b tilladelse er indkommet den 16. februar 2018 med skemanr. 202453.

Ejendommen har tidligere haft kvæg- og svinehold, men de er ophørt senest i 2002. Ejendommen er i dag uden dyrehold. En gammel staldbygning fra 1971, der pt. bruges til diverse opbevaring, tages igen i brug til stald med fast gulv og dybstrøelse.

Komposteret dybstrøelse fra stalden lægges i markstak. Alternativt bringes det direkte ud eller kommes i gyllebeholderen. Det forventes, at dybstrøelse på sigt vil blive leveret til biogasanlæg, når det økologiske biogasanlæg ved Bevtoft er blevet etableret.

I forbindelse med soholdet på Træhedevej 9 bliver der på markerne opstillet ca. 25 hytter. Det samlede antal årssøer forventes at blive på maks. 350. Hytterne er mobile anlæg og indgår ikke i beregningerne i denne tilladelse.

Ansøger driver også Træhedevej 11 med produktion af smågrise og slagtesvin. De to bedrifter er to forskellige samlede faste ejendomme, med en indbyrdes afstand på 350 m. Da der ikke er forureningsmæssig sammenhæng imellem dem, vurderer Haderslev Kommune, at de skal godkendes hver for sig. Ansøger har desuden produktion på ejendommen Friskjærvej 6 i Tønder Kommune.

Tilladelsen omfatter:

- Stald med dybstrøelse til løbeafdeling på 220 m² produktionsareal (område i alt 221 m²)
- Gyllebeholder på 196 m² (800 m³)
- En fodersilo på 5 m højde
- Placering af sohytter

Produktionsarealet for fast husdyranlæg er på 220 m². Da det er over 100 m², kræver udvidelsen miljøtilladelse efter § 16. Ammoniakemissionen er på 386 kg NH₃-N. Da det er under 3.500 kg, skal miljøtilladelsen være en § 16 b stk. 1. Da emissionen desuden er under 750 kg, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover udelukkende reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

2 Ikke-teknisk resume

Produktion

Thorbjørn Sørensen ansøger om § 16 b miljøtilladelse efter husdyrbrugloven² for at kunne udvide den økologiske bedrift, der omfatter tre ejendomme. På ejendommen Træhedevej 9 søges om at anvende en bygning, der tidligere har været stald, men siden 2002 er brugt til opbevaring af diverse. Stalden indrettes til drægtige søer på dybstrøelse. Søerne kommer senere ud på friland i mobile hytter. Husdyrholdet bliver på ca. 350 årssøer, svarende til ca. 67 DE.

¹ Bekendtgørelse nr. 256 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. af 21/03/2017

² Bekendtgørelse nr. 256 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. af 21/03/2017

Tilladelsen omfatter:

- Stald med dybstrøelse til drægtige søer på 220 m² produktionsareal (område i alt 221 m²)
- Gyllebeholder på 196 m² (800 m³)
- En fodersilo på 5 m højde
- Placering af sohytter

Placering

Der opføres ikke nye bygninger, men der indrettes produktionsanlæg i den tidligere stald. Der ønskes mulighed for at opstille en fodersilo ved siden af stalden. Afstandskravene overholdes, bortset fra afstanden til stuehus på samme ejendom. Haderslev Kommune meddeler dispensation fra afstandskravet.

Etablering af fodersiloen vil kunne ses, men vurderes ikke at påvirke de landskabelige forhold væsentligt.

På det udendørs besætningsområde bliver der opstillet ca. 25 sohytter. Hytterne flyttes fra år til år, så der såes korn på det tidligere foldareal.

Ammoniak

Da ammoniakemissionen fra soholdet inde i stalden er under 750 kg, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet (bedste tilgængelig teknologi) for ammoniakemission. Der er heller ikke andre BAT-krav til husdyrholdet.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper. Det nærmeste Kategori 1 område er en ege-blandskov 8,5 km nordøst for ejendommen, hvor beregning af totalammoniakdepositionen viser 0,0 kg NH₃-N. Det nærmeste Kategori 2 område er et overdrev 2 km sydøst for ejendommen, som modtager 0,0 kg N. De udpegede Kategori 3 områder er en mose 1700 m mod øst og en potentiel ammoniakfølsom skov 165 m mod nord. Mosen modtager 0,0 kg NH₃-N og skoven 0,4 kg NH₃-N i merdeposition. Den fastlagte depositionsgrænse på 1,0 kg N bliver derved overholdt for begge.

Af øvrige § 3-områder har Haderslev Kommune udpeget en sø 225 m mod nordøst, som modtager 0,4 kg NH₃-N i totaldeposition. Da merdepositionen er 0,3 kg N, vurderes det, at husdyrholdet ikke vil medføre nogen tilstandsændring på søen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Lugt

Lugten fra staldene beregnes i ansøgningskemaet til tre områdetyper:

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Thorsbjergvej 5	51 meter	747 meter

Samlet bebyggelse Ved Træhedevej 5 i Neder Jerstal	91 meter	965 meter
Byzone Over Jerstal	162 meter	1920 meter

Lugtberegningerne viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone, og det vurderes, at beboelserne ikke vil mærke væsentlige lugtgener.

Øvrigt

Det forventes desuden, at antallet af transportere samt støv, støj, lys og skadedyr ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af omgivelserne og miljøet, når godkendelsens vilkår overholdes.

3 Afgørelse om miljøtilladelse

3.1 Dispensation

Ansøgt

Afstandskravet i Husdyrgodkendelseslovens § 8 er mindst 15 m fra stald til stuehus på samme ejendom. I dette tilfælde er der fra den eksisterende bygning, der skal anvendes som stald, 1 meter, se figur 1. Der ønskes dispensation fra afstandskravet, så den eksisterende bygning kan anvendes til husdyrhold.

Figur 1: Der er 1 m fra ønsket stald til stuehus

Vurderet:

Dispensationsansøgningen er begrundet i et ønske om at kunne anvende en bygning, der tidligere var stald, til stald igen, i stedet for at bygge nyt.

Bygningen har tidligere været anvendt til stald, og står stadig som sådan i BBR. Afstandskravet til beboelse er begrundet i hensynet til beboerne overfor lugt og skadedyr fra stalden. Haderslev Kom-

mune vurderer, at genoptagelse af dyrehold på ejendommen vil give en større risiko for disse gener. Da det er en staldbygning, der tidligere har været anvendt til dyrehold, og den stadig er registreret som stald i BBR, vurderes det, at ejer er fuldt klar over muligheden for et fremtidigt dyrehold og derfor ikke vil føle sig generet af det. Eventuelle lejere vil blive partshørt.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 vedrørende afstand fra stald til beboelse på samme ejendom, og der stilles ikke vilkår i den forbindelse.

Haderslev Kommune vurderer, at stalden ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinjer. Stalden ligger indenfor skovbyggelinjen, men bygningen vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendig, og det er derfor ikke påkrævet med dispensation.

3.2 Afgørelsen

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter § 16 b stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven¹ på Træhedevej 9, 6500 Vojens ved Thorbjørn Sørensen, cvr 14569871.

Afgørelsen omfatter miljøtilladelse af

- Stald med dybstrøelse til drægtige søer på 220 m² produktionsareal (område i alt 221 m²)
- Gyllebeholder på 196 m² (800 m³)
- En fodersilo på 5 m højde
- Placering af sohytter

Tilladelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af kapitel 4.

Miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel 4 og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne tilladelse (se Bilag 1).

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition på naturområder og for lugt
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller af rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Med denne tilladelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven, miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven.

Jævnfør §§ 39 - 41 i Husdyrloven, skal en § 16 b miljøtilladelse ikke revurderes.

Miljøtilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen dvs. senest den 25. juli 2024. Hvis miljøtilladelsen derefter ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Dato for tilladelsen: 25. juli 2018

Håkon Karlsen

Miljømedarbejder
Erhverv, Haderslev Kommune

Journal nr.: 18/5796
Udarbejdet af: Grete Mørch Sørensen, NIRAS

3.3 *Offentlighed og høring*

Høring af naboer og parter

For 16 b. Naboer til ejendommen blev orienteret om udkast til miljøtilladelse den 28. juni 2018 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Der er i forbindelse med partshøringen indkommet tre høringssvar. De tre høringssvar og ansøgers høringssvar fremgår i sin helhed af bilag 8. Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer i godkendelsen.

Af tabellen fremgår Haderslev Kommunes kommentering af høringssvarene.

<i>Resumé af indkomne bemærkninger</i>	<i>Faglige kommentarer</i>
Lugt og støj gener og gener fra flue og skadedyr	<p>Bemærkningerne vedrørende lugt, støj og gener fra flue og skadedyr har ikke givet anledning til ændringer i godkendelsen.</p> <p>Skoven er ikke omfattet af beskyttelse niveauerne vedrørende gener i Husdyrbrugloven.</p> <p>Der er dog i godkendelsen stillet vilkår, for at sikre omboende mod gener, der sikrer at hvis der mod formodning opstår væsentlige gener, vil der kunne gribes ind overfor ejeren.</p>
Skade på juletræskulturerne	<p>Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuel skade på juletræskulturer. Hvilket Natur- og Miljøklagenævnet også har fastslået i afgørelsen med J.nr. NMK-132-00053 af den 26.01.2012. Nævnet afviste betragtningen helt generelt med henvisning til, at der ikke var tale om hverken et NBL § 3 eller HBL § 7 område, og at granproduktionen derfor ikke var beskyttet (udover de generelle reduktionskrav).</p> <p>Den potentielt ammoniakfølsomme skov på matrikel nummer 230 Strandelhjørn, Bevtoft modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk som Kommunen er forpligtet til at anvende i sin vurdering, en øget deposition på 0,4 kg N/ha i</p>

	<p>forbindelse med udvidelsen og en samlet deposition på 0,5 kg N/ha. Se bilag 5. Da skoven modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at den potentielt ammoniakfølsomme skovs tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.</p> <p>Da afstanden fra stalden til skoven på matrikelnummer 318 Strandelhjørn, Bevtoft er større, vil der være en mindre deposition på denne matrikel.</p>
Indtægtstab på grund af manglende interesser for arrangementer	Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuelt indtægtstab på grund af manglende interesser for arrangementer.
Ejendomsværditab	<p>Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuel værdiforringelse af fast ejendom. Hvilket Miljøklagenævnet også har fastslået i afgørelsen med J.nr. NMK-132-00686 den 17.12.2014.</p> <p>Et klagepunkt om, at udvidelsen vil medføre en værdiforringelse af naboens ejendom, blev afvist med en generel bemærkning om, at det ikke er et relevant parameter i forbindelse med behandling af en husdyrgodkendelsessag.</p>
Infektionsfare	<p>Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuel infektionsfare om. Hvilket Miljøklagenævnet også har fastslået i afgørelsen med J.nr NMK-132-00712 af den 26.10.2015.</p> <p>Nævnet anførte, at der ikke i en godkendelsesbehandling kan tages hensyn til en eventuel MRSA-smitterisiko for omboende.</p>
Sammenligning med genre fra Flyvestations Skrydstrup	Haderslev Kommune har ikke forholdt sig til sammenligningen med generne fra Flyvestations Skrydstrup. Årsagen til dette er at Flyvestation Skrydstrup er reguleret af en anden lovgivning end Træhedevej 9.
Højde af indhegning	I forlængelse af høringsvaret har ansøger oplyst at indhegningen bliver maks. 1 m højt. Hegnet kommer til at bestå af ca. en halv meter flettrådhegn for neden og derover i den næste halve meter 3 stk. strømførende tråde. Så der burde

ikke være anledning til bekymring om dette.

3.4 Klagevejledning

Miljøtilladelsen af Træhedevej 9, 6500 Vojens i henhold til § 16 b stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 25. juli 2018 på hjemmesiden Digital MiljøAdministration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest onsdag den 22. august 2018. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøtilladelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Udnyttelse af miljøtilladelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne tilladelse. Udnyttelsen af miljøtilladelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøtilladelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøtilladelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7³ er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

³ Lov om offentlighed i forvaltningen - [LOV nr 606 af 12/06/2013](http://lovsaetning.dk/lov/606/12/06/2013).

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som brev til implicerede parter:

Thorbjørn Sørensen	Træhedevej 11, Træhedevej 9	6500	Vojens
Maksym Fedorov	Træhedevej 9	6500	Vojens
Vasyl Bilan	Træhedevej 9	6500	Vojens

Som brev til naboer indenfor lugt konsekvenszonen (se bilag 4):

Anders Nielsen	Gelsåvej 9	6500	Vojens
Henrik Paulsen	Træhedevej 5A	6500	Vojens
Myrna Paulsen	Træhedevej 5A	6500	Vojens
Henrik Sørensen	Thorsbjergvej 2	6500	Vojens
Allan Møller Koch	Træhedevej 10	6500	Vojens
Bogdan Opalenko	Træhedevej 11	6500	Vojens
Anna Opalenko	Træhedevej 11	6500	Vojens
Catrine Sørensen	Træhedevej 11	6500	Vojens

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent:
e-mail: upa@landbosyd.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalafd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@hotmail.com
- Lokalafd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk

Haderslev

- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

4 Vilkår

Tilladelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Tilladelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Træhedevej 9, 6500 Vojens.
2. Det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at vilkårene overholdes. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Haderslev Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøtilladelse på ejendommen.

4.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Placering af nye stalde/staldanlæg

4. Der kan etableres et nyt produktionsareal til søer på 220 m² i eksisterende tidligere stald (se placering på Bilag 2).
5. Det nye staldafsnit skal opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til fast bund med afløb til opsamlingsbeholder.
6. Der kan anbringes en fodersilo som vist på Bilag 2 A, og siloen kan være op til 5 m høj.
7. Der må ikke anlægges egentlig vej, kun et midlertidigt kørespor, tværs over fortidsmindebeskyttelseslinjerne (se Bilag 7).

Placering af udendørs sohytter

8. Der kan placeres ca. 25 sohytter på i alt ca. 350 m² på matriklen 97 Strandelhjørn, Bevtoft.
9. Hytterne må ikke placeres indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjerne uden, at der er indhentet forudgående dispensation. Se Bilag 7.
10. Hytterne skal fremstå i sædvanlige byggematerialer og med jordfarvede, ikke-reflekterende overflader.
11. Højden på hytterne må højst være 2,5 m.
12. Grundarealet på hytter, der kun indeholder én stiplads til søer eller slagtesvin, må højst være 10 m².
13. Det samlede grundareal må højst være 40 m², når hytterne indeholder flere stipladser, bygges sammen eller opstilles samlet.
14. Hytterne skal have samme udformning og placeres i enkle mønstre. Dette krav kan dog fraviges, i det omfang hensynet til en hensigtsmæssig fordeling af gødningen gør det nødvendigt.

Produktionsareal

15. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem og teknologi samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ny løbestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#32802) Flexgruppe: Økologiske Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	0	220

16. Flexgrupperne er defineret således:

Økologiske Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse Smågrise. Dybstrøelse, hele arealet Slagtesvin. Økologiske stalde
--	--

Husdyrgødning

17. Dybstrøelse, der har ligget i stalden i 3-4 måneder i gennemsnit, dvs. kompost, kan lægges i markstak.
18. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 %, der lægges i markstak, skal placeres mindst 200 m fra nabobeboelser.

Jord, grundvand, overfladevand

19. Al vask af maskiner, redskaber, foderanlæg, m.v. skal foregå på en støbt, fast plads, såfremt vaskevandet kan indeholde husdyrgødning, foderrester og lignende, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder.
20. Arealer, hvor der sker tømning af gyllebeholderen, skal befæstes. Ved befæstet areal forstås et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved fyldning og tømning.

Befæstet areal kan undgås, hvis der anvendes traktor med sugeanordning.
21. Tanke til opbevaring af olie/diesel skal være placeret på fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand, og således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
22. Olietanke skal være sikret mod påkørsel.

Lugt

23. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at båse, gangarealer og foderarealernes bund holdes tørre, at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes, og at fodringsanlægget holdes rent. Stalde skal rengøres minimum én gang årligt.
24. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Planen skal accepteres af kommunen og derefter gennemføres.

Støj

25. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige neden-

stående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A):

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 – 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 – 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 – 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 – 07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på ejendommens bygningsparcel, dog ikke støj fra f.eks. markdriften.

26. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

Støv

27. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.
28. Fodersilo skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Skadedyr

29. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

30. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
31. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <http://www.dpil.dk/>

Lys

32. Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at der ikke opstår væsentlige lysgener for omkringboende. Det er Haderslev Kommune, der afgør om en lyskilde eller brug af lys medfører væsentlige lysgener for omkringboende.

Ophør

33. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
34. Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

4.3 *Vilkår vedrørende egenkontrol*

35. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det kan fx være i form af opgørelse af produktionsarealet, opbevaring af husdyrgødning, samt logbog for drift og vedligehold af staldsystemer.

5 Miljøteknisk beskrivelse og kommunens vurderinger

Den miljøtekniske beskrivelse danner grundlag for de vilkår, som meddeles i miljøtilladelsen. Vurderingen skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

5.1 *Generelt*

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, der er ansvarlig for at overholde godkendelsen med vilkår. På godkendelsestidspunktet er det Thorbjørn Sørensen, der er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

5.2 *Husdyrbrugets anlæg*

5.2.1 Staldanlæg

Ansøgers beskrivelse

Der bygges ikke nye bygninger, men gulvet i bygningen, der skal benyttes til løbeafdeling, ændres og der indsættes inventar. Gulv mv. etableres i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ansøger vurderer, at husdyrbruget ikke er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre ejendomme, selv om der flyttes foder fra Træhedevej 9 en gang om dagen, og søerne vil blive flyttet mellem arealerne på de to ejendomme, når arealerne til Træhedevej 9 har opnået økologisk status.

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøgt drift samt nudriften og 8-årsdriften:

Det tidligere husdyrhold ophørte i 2002, ifølge CHR-registeret. Nudrift og 8-års drift for produktionsarealet er derfor 0 m². Gyllebeholderen har dog både nu og i 2010 været tilladt, og den er derfor indskrevet.

Tilladelsen omfatter:

- Stald med dybstrøelse til drægtige søer på 220 m² produktionsareal (område i alt 221 m²)
- Gyllebeholder på 196 m² (800 m³)
- En fodersilo på 5 m højde
- Placering af sohytter

Situationsplan for ejendommen fremgår af Bilag 2.

Der stilles vilkår om, at placering og størrelse af det nye staldanlæg i den eksisterende stald skal være som ansøgt. Da der er tale om en stald til søer, skal der være afløb til gyllebeholderen, selvom stalden anvendes til dybstrøelse.

5.2.2 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed fremgår af skema 202453 (naboer, natur mv.). Da der ikke etableres nye bygninger forventes det, at der ikke kan være problemer i forhold til landskabelige forhold.

Staldanlægget ligger udenfor Natura 2000 område, Bevaringsværdige landskaber, Kulturhistoriske bevaringsværdier, Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering, Skovrejsningsområder, Kystnærhedszonen, Fredede områder, Beskyttede naturarealer (§ 3), Strandbeskyttelseslinje, Klitfredningslinje, Sø- og åbeskyttelseslinje, Kirkebyggelinje og Beskyttede sten- og jorddiger, Specifikt geologisk bevaringsværdi, Skovrejsningsområde, Skovtilplantning uønsket, men indenfor Skovbyggelinje.

Bygningen som er registreret som stald, men som har været brugt til diverse opbevaring og nu ønskes ændret til stald til løsgående søer, ligger lige på kanten af 100 m beskyttelseszonen til et forsvarsanlæg fra første verdenskrig, bestående af et ca. 11 x 8 m stort område med et rektangulært Ø-V-orienteret anlæg opført i beton, der er nedgravet i jorden. Anlægget er jord-dækket.

Da der udelukkende er tale om en ændring af det indre af en eksisterende bygning antages det, at der ikke er behov for at ansøge om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Husdyrbruglovens afstande jf. § 8 overholdes for det ansøgte, på nær afstanden til stuehus. Der ansøges derfor om dispensation fra afstandskravet på 15 m. Bygningen har tidligere været anvendt til stald, og står stadig som sådan i BBR, hvorfor det antages at dispensationsansøgningen kan imødekommes. Afstanden til stuehuset bliver herefter ca. 1 m.

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Husdyrbrugets anlæg er beliggende mellem Gelsåvej og Vojensvej syd for Over Jerstal.

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i § 6 gælder for både etableringer og udvidelser.

Der etableres et nyt produktionsareal i en eksisterende bygning, som tidligere har været anvendt til stald, men de seneste 15 år som oplagingsplads.

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden mere end kravet på mindst 50 m.

Nærmeste byzone er Over Jerstal 1,9 km fra ejendommens bygninger, og nærmeste område i landzone med lokalplan til boligformål er længere væk.

Nærmeste nabo til sostalden er Træhedevej 11, beliggende 395 m fra stalden. Afstandskravet på 50 m overholdes.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer og udvidelser. Afstandene er derfor opmålt i forhold til sostalden.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	31 m	Egen vandforsyning Se figur 2

Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m	
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	860 m 270 m	Immervad Å sø
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	330 m	Træhedevej
Naboskel	30 m	140 m	Matrk. 49 Strandehjørn, Bevtoft
Beboelse samme ejendom	15 m	1 m	Der søges om dispensation
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der forefindes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.

Afstandskravene i § 8 til vandforsyning, søer, vandløb, levnedsmiddelvirksomhed, egen beboelse og naboskel er overholdt.

Figur 2: Afstand fra ny stald til drikkevandsboring er 31 m.

Placeringen af drikkevandsboring DGU 151.794 og markvandingsboring DGU 151.602 fremgår af figur 2 i henhold til ansøgers oplysninger (se Bilag 2), idet Miljøportalens angivelse er unøjagtig. Afstandskravet til boringen på 25 m overholdes således.

Afstandskravet til stuehuset på ejendommen overholdes ikke, og Haderslev Kommune har i denne miljøtilladelse meddelt dispensation fra afstandskravet, se afsnit 3.1.

Afstandskravet til skovbyggelinje overholdes ikke, men da udvidelsen sker i eksisterende bygning og Haderslev Kommune vurderer, at udvidelsen er erhvervsmæssigt nødvendig, er det ikke påkrævet at meddele dispensation.

Fortidsmindebeskyttelseslinjen går lidt ind over stalden, se figur 3. Ændringen af staldbygningen skal foretages, så der ikke sker ændring i tilstanden af arealet indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Figur 3: Fortidsmindebeskyttelseslinjen skal overholdes.

Fra Fund og Fortidsminder:

Forsvarsanlæg, maskingeværrede, fra Første Verdenskrig (tysk militæranlæg, Sikringsstilling Nord). Et ca. 11 x 8 m stort område med et rektangulært Ø-V-orienteret anlæg opført i beton, der er nedgravet i jorden. Anlægget er primært jord-dækket, men et periskophul er synligt på jordoverfladen.

Det vurderes, at renoveringen af stalden vil foregå uden at ændre på arealets tilstand.

5.2.3 Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Ansøgers beskrivelse

Det er muligt, at der skal opsættes en ny fodersilo ved løbestalden. Hvis der kommer en, vil det blive en glasfibersilo på maks. 6 tons og maks. 5 m i højden. Siloen er derfor vist i ansøgningskemaet.

Haderslev Kommunes vurdering

I forhold til Planlovens generelle sigte om at modvirke spredt bebyggelse i det åbne land vil den ansøgte stald ikke konflikte, da projektet omfatter indretning indenfor eksisterende bebyggelse. Den ansøgte silo, se Bilag 2A, vil blive placeret tæt op ad den eksisterende bygning og vil ikke være fremtrædende, da siloen bliver på 5 m, og staldbygningens højde er ca. 6 m. Det vurderes, at der ikke vil være tale om en væsentlig ændring af det synsmæssige indtryk.

Ejendommen er ikke beliggende indenfor områder med væsentlige landskabsinteresser, og projektet, inkluderet den ansøgte silo, vurderes ikke at have påvirkning på omgivelserne. Se i øvrigt landskabsbeskrivelsen i Bilag 5.

Der stilles vilkår om siloens placering.

5.2.4 Mobile hytter

Ansøgers beskrivelse

Det økologiske sohold drives i mobile hytter, der placeres på markerne på både Træhedevej 11 og Træhedevej 9.

På Træhedevej 9 er der angivet et besætningsområde, som omfatter matrikel 97 Strandelhjørn, Bevtuft på 25 ha (dog minus gårdanlægget). Det samlede areal for begge ejendomme ses på Bilag 6.

I forbindelse med soholdet på Træhedevej 9 bliver der på markerne opstillet ca. 25 hytter, hvoraf de 16 er rundbuehytter fra Salling-Hytten Aps på 18 m² i galvaniseret stål ca. 1,8 m høje. De sidste 9 bliver mindre A-hytter på 4,1 m². Det samlede antal årssøer forventes at blive på maks. 350 årssøer.

Mht. det udendørs sohold, vil foldarealer, der har været benyttet til fritgående søer det ene år, det næste år blive dyrket med en kornafgrøde, så næringsstoffer afsat af søerne og smågrisene ind til 15 kg optages af planterne.

Haderslev Kommunes vurdering

De mobile hytter udgør en del af husdyrbruget, idet der udover hytterne også er faste staldanlæg på over 100 m². Da hytternes samlede areal bliver over 100 m², skal de dermed også vurderes i forhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 35, og eventuelle vilkår stilles i denne tilladelse.

Sohytterne er flytbare og skal placeres i overensstemmelse med afstandsreglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 5 og 6 (afstandskravene er de samme, som nævnt i lovens §§ 6 og 8 for stalden i afsnit 5.2.2).

I miljøgodkendelsen på Træhedevej 11 fra 2017 er der stillet en række vilkår til udseende af de mobile hytter, idet vilkårene udgør "landzonetilladelsen" fra tidligere lovgivning. Det vurderes, at hytterne herved falder bedst muligt ind i landskabet, og vilkårene videreføres i denne § 16 b tilladelse.

Der er vilkår om hytternes placering, størrelse og udformning.

Desuden er der stillet et vilkår om, at hytterne skal overholde fortidsmindebeskyttelseslinjerne, se Bilag 7. Der kan dog søges om dispensation herfra hos Haderslev Kommune.

Herudover skal de mobile hytter overholde reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen for "husdyranlæg", dvs. §§ 5,6 og 8 om afstande, § 7 om folde og § 10 om flytning af hytterne, samt reglerne i Landbrugets Byggeblad om udendørs sohold (nr. 95.03-02 fra dec. 2014) vedrørende indretning af hytterne.

5.2.5 Produktionsareal

Produktionens miljøpåvirkning afhænger af staldanlæggets størrelse opgjort som produktionsarealet, af dyrearter/typer, af anvendte staldsystemer, af overfladearealet af husdyrgødningslagre samt anvendte teknologier i stalde og lagre.

Udgangspunktet for vurderingen (nudrift og 8-årsdrift) er det hidtil anvendte produktionsareal til den hidtil tilladte produktion i de eksisterende stalde ud fra oplysningerne om produktionen i nuværende drift. Nudriften skal fastlægges som den hidtil lovlige drift. Desuden skal bindende krav i tidligere godkendelser også indtastes i nudrift og 8-årsdrift.

8-årsdriften, dvs. den tilladte drift i 2010, er uden husdyr. Der er heller ikke husdyr på nuværende tidspunkt. Gyllebeholderen var tilladt til brug i 2010, hvorfor den er indsat i ansøgningsskemaet både i nudrift og i 8-års drift.

Overblik over det ansøgte produktionsareal ses her:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ny løbestald	221	Naturlig ventilation	3 m	(#32802) Flexgruppe: Økologiske Søer, golde og drægtige, Slagtesvin og Smågrise; Dybstrøelse	0	220

Ansøger har indsendt beregning og tegning af stald og produktionsareal, som kan indgå i Haderslev Kommunes miljøtilsyn med ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering

Miljøtilladelsen er givet på grundlag af ansøgningens oplysninger om staldens andel af produktionsareal, dyretyper, anvendt staldsystem samt tilhørende teknologi og de faste gødningsopbevaringsanlægs overfladeareal. De oplyste produktionsarealer udgør:

Ny løbestald 220 m² 99,5 %

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse samt dyresammensætning og de anvendte staldsystemer samt den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

Der stilles ikke vilkår om økologisk produktion, da der ikke er BAT-krav til det ansøgte dyrehold, fordi det er under 750 kg N i ammoniakemission.

5.2.6 Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Dybstrøelsen fra stalde lægges i markstak, hvis det overholder reglen om, at det skal være kompostlignende. Alternativt bringes direkte ud eller kommes i gyllebeholderen. Det forventes, at dybstrøelse på sigt vil blive leveret til biogasanlæg, når det økologiske biogasanlæg ved Bevtøft er blevet etableret.

Det er en maskinstation der står for udbringning af dybstrøelse.

Gyllebeholderen vil blive taget i drift igen.

Kapacitetsberegning for dybstrøelse

Belægningen i stalden forventes at være maksimalt 35 søer ad gangen, og ca. 6 dage ud af en 3. ugers turnus, svarende til 10 årssøer.

10 løsgående søer i dybstrøelse x 1,78 ton = 18 tons, svarende til 30 m³

Hertil kommer dybstrøelse fra hytterne i marken. Denne del kendes ikke.

Da dybstrøelsen fra stalden enten køres direkte ud, lægges i markstak, eller kommes i gyllebeholderen på 800 m³, er der rigelig opbevaringskapacitet.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 miljøtil-ladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Der forventes ikke produceret gylle. Opbevaringskapaciteten for gylle i gyllebeholderen er derfor tilstrækkelig.

Haderslev Kommune vurderer, at opbevaringskapaciteten fremover kan beregnes i forbindelse med tilsyn og udfra gødningsregnskabets opgørelser. Hvis der foretages ændringer, som har indflydelse på opbevaringskapaciteten, skal der indsendes oplysninger herom (§ 12 i husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Dybstrøelse

Dybstrøelsen hentes direkte fra staldene og fra hytterne på marken til biogasanlægget. Komposteret dybstrøelse kan dog også lægges i markstak og skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15 og §16 om overdækning, afstande og optegnelser. Herved overholdes husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig kapacitet.

Hvis det er nødvendigt at lægge dybstrøelse i markstak, stilles der vilkår om, at stakken skal placeres mindst 200 m fra nabohuse for at mindske lugtgener.

Der stilles tillige vilkår om at det kun er dybstrøelse, der har ligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit der må lægges i markstak, da den som oftest er så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Årsagen til at der kan accepteres at der lægges dybstrøelse i markstak er at svinestaldene har separat gødeareal, og at svinene afsætter en meget stor del af gødningen her, og dybstrøelsen i lejearealet bliver mere homogen og tør. Den kompostlignende gødning fra lejearealet kan sædvanligvis opbevares i markstak, mens gødningen fra det separate gødeareal ikke kan opbevares i markstak.

Gødningsmåtten under svinehytter er vanligvis tilsvarende kompostlignende, og kan sædvanligvis opbevares i markstak.

Senest 12 måneder efter, at der første gang i den nye planperiode blev placeret husdyrgødningsbase-rede kompost på den pågældende mark, skal alle oplag på samme mark fjernes, og der må ikke place-res markstakke samme sted igen før efter 5 år. Hvis en markstak placeres uhensigtsmæssigt, kan det give anledning til gener for naboer. Derfor anbefales det, at markstakke placeres med størst mulig af-stand til naboer. I tilfælde af udvaskning eller afstrømning fra markstakken kan det lokale vandmiljø skades, og markstakken må ikke medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand. Derfor rådes landmanden til at være særlig opmærksom på placering af stakken i forhold til dræn og arealer, som skråner mod vandløb og søer.

Det understreges, at der ikke er givet godkendelse til at lægge fast husdyrgødning i markmødding.

Etablering og vedligeholdelse af dybstrøelsesmåtter i svinestalde

Inden der indsættes dyr i stalden, boksen eller stien, skal der udlægges et tykt lag halm, der kan ab-sorbere gødning og urin og dermed sikre omsætningen. En velfungerede og homogen måtte sikres ved at der jævnlige, gerne dagligt, tilføres strøelse. Strøelsen skal fordeles i stalden, boksen eller sti-en, og særligt områder hvor måtten er belastet med meget trafik eller afsætning af gødning skal tilfø-res ekstra strøelse.

5.2.7 Foder

Ansøgers beskrivelse

De væsentlige råvarer i forbindelse med svineproduktion er foder og vand. Der benyttes indkøbte færdigblandinger og eget produceret grovfoder. Der tørfodres.

Økologiske drægtige søer fodres med 2,5-3,5 kg foder pr. dag. De 350 årssøer vil i gennemsnit gå på Træhedevej 9 på markerne og i staldene de ca. 215 dage om året. Foderforbruget skønnes derfor til maks. ca. 720 tons på denne ejendom.

Haderslev Kommunes vurdering

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med fodring.

5.2.8 Ammoniakemission, Naturvurdering og Bilag IV-arter

Haderslev Kommunes vurdering

Naturvurdering

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammo-niak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområ-der, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til for-

skellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

I Bilag 5 har kommunen foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Konklusionen på kommunens naturvurdering:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Træhedevej 9.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV
- Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kørespor

Haderslev Kommune bemærker desuden, at der ønskes udlagt kørespor imellem de to ejendomme.

Køresporene krydser fortidsmindebeskyttelseslinjer. Derfor må der ikke anlægges egentlig vej (i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 18), kun midlertidige kørespor. Hvis der ønskes dispensation, skal der ansøges særskilt hos kommunen.

5.2.9 Jord, grundvand, overfladevand

Ansøgers beskrivelse

Der sker ingen ændringer af afledning af tagvand fra ejendommen.

Vandforbrug:

Type	Forbrug pt	Forbrug efter
Drikkevand til dyr, vask af stalde mv.	*	ca. 1.570 m ³
Vand til stuehus	ca. 170 m ³	ca. 170 m ³
I alt	*	ca. 1.740 m ³

Vand til drikkevand og rengøring mv. kommer fra egen boring. Der er endnu ikke monteret et vandur. Der vaskes ikke maskiner på ejendommen.

Der er desuden en aktiv markvandingstilladelse til arealerne på Træhedevej 9.

Olie/energi

Stuehuset og værkstedsbygningen opvarmes med træpillefyr, og staldene og de øvrige driftsbygninger er uopvarmede.

Forbrug pt er skønnet ud fra aktuelle forbrugstal.

Type	Forbrug pt	Skønnet forbrug efter
El	ca. 100.000	maks. 100.000

	kWh	kWh
Diesel*	ca. 100 l	ca. 100 l
Træpiller	ca. 10 tons	ca. 10 tons

*Diesel til hedtvandsvasker tankes fra mobil olietank, der til dagligt står på Friskjærvej 6, 6536 Branderup J. Tanken tages med, når der skal vaskes stalde.

Opbevaring af diesel sker i værksted i typegodkendt beholder på 1.800 l, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. For tiden benyttes olietanken dog stort set ikke. Hvis der sker tankning, sker det på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Påfyldning af dieseltank sker under opsyn. Påfyldningspistol er forsynet med automatisk lukkemekanisme.

Evt. spild af diesel opsamles med kattedrus.

Haderslev Kommunes vurdering

Vask af sprøjteudstyr til pesticider skal følge reglerne for påfyldning og vask i bekendtgørelse nr. 906/2016, men der bruges ikke pesticider på denne bedrift. Der er stillet vilkår om vask af andre maskiner, hvis vaskevandet indeholder gødning, foderrester e.l. Der vaskes dog ikke maskiner på denne ejendom.

Påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran monteret på traktor af hensyn til jord og grundvand (§ 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), og der er stillet vilkår herom.

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand dækkes i øvrigt af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, beholderkontrolbekendtgørelsen o.a. Herunder skal det kunne dokumenteres ved tilsyn, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1611/2015).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktfurening som følge af uheld under håndtering af olie.

5.2.10 Lugt

Haderslev Kommunes vurdering

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkelt beboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

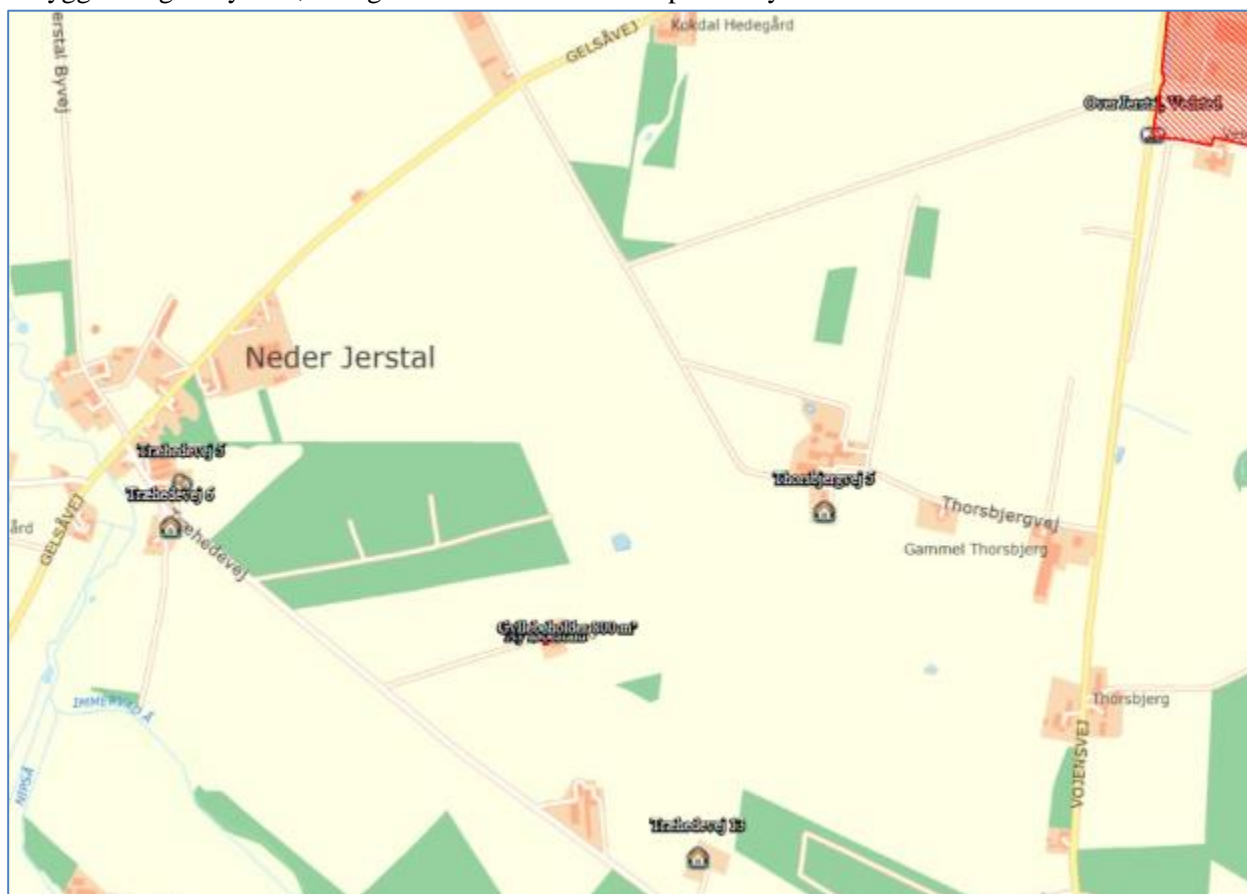
Geneafstanden er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til en beboelse, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 4 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand for produktionen til de 3 geneområder.

Figur 4: Beregnede og faktiske geneafstande til beboelser

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Thorsbjergvej 5	51 meter	747 meter
Samlet bebyggelse Ved Træhedevej 5 i Neder Jerstal	91 meter	965 meter
Byzone Over Jerstal	162 meter	1920 meter

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone, fremgår af nedenstående udklip fra it-systemet:

Kumulation med andre husdyrbrug er uden betydning i denne sag, da en evt. forøgelse af lugtgeneafstanden med max 20 % ikke ændrer på konklusionen:

Det fremgår af beregningerne, at ansøgningen overholder alle geneafstande til de forskellige beboelsestyper. Der ligger ingen naboer indenfor den beregnede lugtgenegrænse til nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone, og kommunen vurderer, at anlægget ved normal drift ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende, hvorfor der ikke stilles vilkår om lugtreducerende tiltag.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtmissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer

minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Hvis der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, stilles der vilkår om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

5.2.11 Støjkilder og rystelser

Ansøgers beskrivelse

Der vurderes, at der ikke er behov for at foretage støjreducerende tiltag for det eksisterende staldanlæg. De største støjgener vil være fra dyrene, i forbindelse med eventuel indblæsning af foder i silo og transport af dyr, foder og dybstrøelse. Det vurderes, at ingen naboejendomme vil kunne høre støj fra ejendommen. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport. Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer at støjen ikke vil overstige de af miljøstyrelsen vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Med baggrund i husdyrbrugets lokalisering og de almindelige driftsrutiner vurderes det, at det ikke er relevant at stille skærpede støjkrav til pumpning og omrøring af gylle m.v.

Der er ingen udendørs kompressorer eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

5.2.12 Støv

Ansøgers beskrivelse

Støv vurderes ikke at være et problem for naboer. Støv vil primært forekomme i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejret efter ud kørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foder.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være indlæsning af foder, og der stilles vilkår i den anledning.

Haderslev Kommune vurderer, at støvgener fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og at aktiviteter, herunder levering og udkørsel, planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.2.13 Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Hvis der er behov for fluebekæmpelse sker dette ved at opsætte fluestrimler.

Der bliver indgået aftale med Brdr. Ewers om rottebekæmpelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at ansøger søger at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddelelse til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste samt med overholdelse af ovenstående vilkår, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.2.14 Transport, til- og frakørsler

Ansøgers beskrivelse

Til- og frakørsel til husdyrbruget sker ad den eksisterende indkørsel fra Træhedevej. De fleste transporter sker i dagtimerne og hen over arealerne (flytning af søer og smågrise og transport af foder). Foder flyttes fra Træhedevej 9 med traktor og vogn en gang om dagen. Der transporteres gylle, dyr til slagteri, døde dyr og dagrenovation med lastbiler.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. en gang dagligt.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder (lastbil)	-	ca. 52
Grovfoder (traktor og vogn)	-	ca. 20
Flytning af søer (traktor og vogn)	-	(Intern transport hver 3. uge)
Afhentning af døde dyr fra plads ved Træhedevej (lastbil)	-	(ca. 52*)
Diverse andre transporter (lastbil)	-	ca. 4
Gylleafhentning (lastbil med 36-40 m ³ ad gangen). Der opbevares gylle fra andre ejendomme.	-	ca. 20

Afhentning af dybstrøelse (traktor eller lastbil og vogn, kapacitet 5-20 tons)**	-	maks. 20
Maksimalt i alt eksklusiv intern transport		ca. 116

* Forventet samlet antal for nr. 9 og 11.

** Fremadrettet forventes dybstrøelsen kørt til biogasanlæg.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er indkørsel til ejendommen fra Træhedevej.

Antallet af transporter i det hele taget vil stige. Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold. Der er forholdsvis langt til naboer, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Ved vurdering af om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

5.2.15 Lys

Ansøgers beskrivelse

Der er udelukkende udvendig belysning i form af pyntebelysning på bygninger i gårdspladsen.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, da der udelukkende er belysning ved særlige og kortvarige aktiviteter, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

5.2.16 Affald

Ansøgers beskrivelse

Alt affald samles på Træhedevej 11.

Døde dyr

Døde dyr vil blive opbevaret på spalter under en kadaverkap eller presenning på pladsen til døde dyr ud til Træhedevej mellem nr. 9 og nr. 11 (se figur 5). DAKA afhenter efter tilmelding.

Figur 5: Afhentningsplads for døde dyr ud til Træhedevej

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra står i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier.

Vi henviser i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner, som står under Jord, grundvand og overfladevand..

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 558/2011).

5.2.17 Uheld

Haderslev Kommune vurderer, at der ikke skal stilles vilkår om uheld i en § 16 b tilladelse.

5.2.18 Ophør

Haderslev Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Der stilles derfor vilkår herom.

5.3 *Egenkontrol*

Haderslev Kommunes vurdering

I miljøtilladelsen er opsat et vilkår for egenkontrol. Vilkåret drejer sig om at dokumentere, at produktionen holdes indenfor de godkendte rammer. Dokumentationen skal vise hvordan og hvorvidt de pågældende vilkår i miljøtilladelsen efterleves, og skal bruges i forbindelse med tilsyn.

Vilkårene i denne tilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

5.4 *Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.*

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er lavere end 750 kg NH₃-N/år.

Der er derfor ikke krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission, og heller om andre parametre med baggrund i BAT.

5.5 *Samlet vurdering*

Haderslev Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte, da:

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1: Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

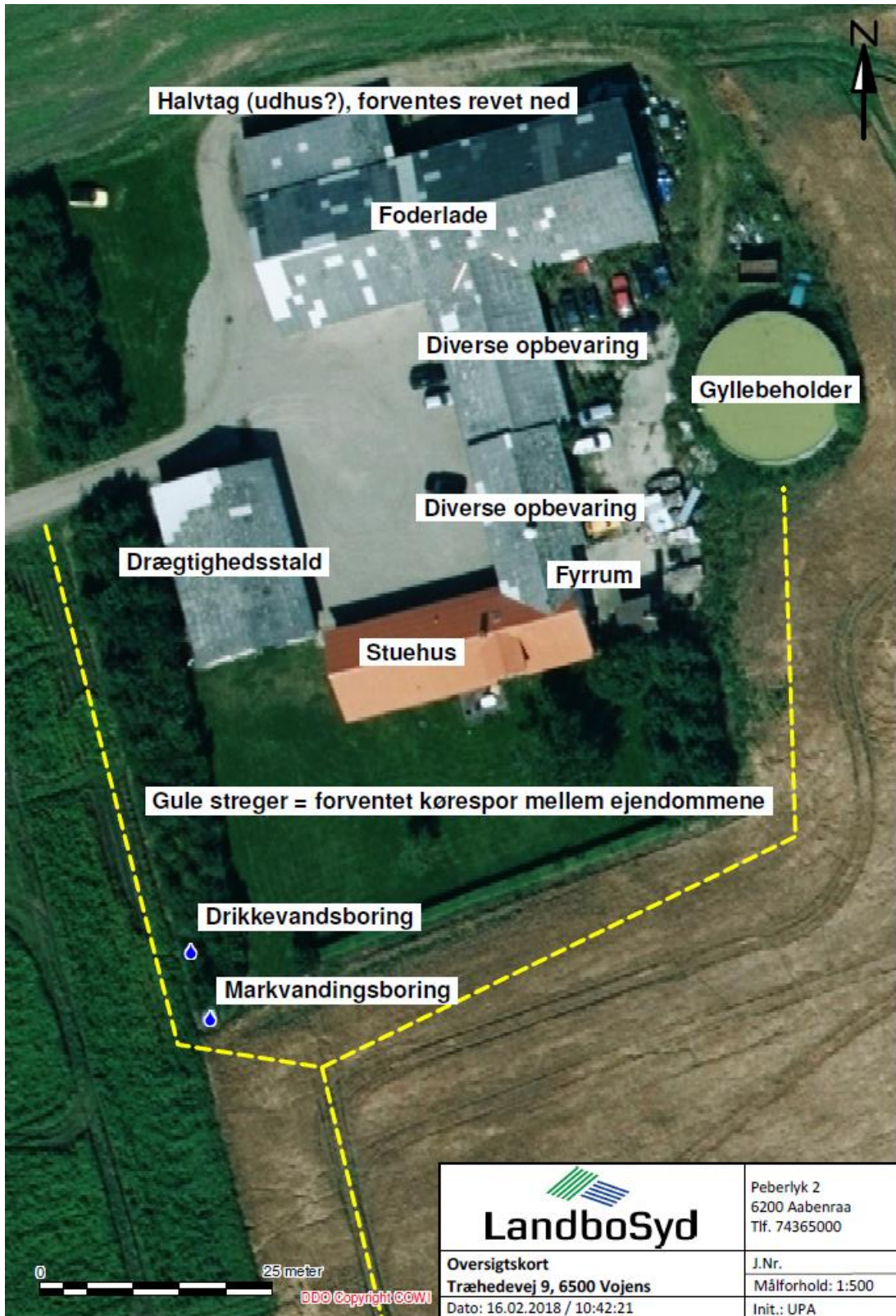
- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. [LBK nr. 256 af 21/03/2017](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 1380 af 30/11/2017 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler som anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [LBK nr. 966 af 23/06/2017](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 934 af 27/06/2017](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb - [LBK nr. 127 af 26/01/2017](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - [BEK nr 865 af 23/06/2017](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald - [BEK nr 1309 af 18/12/2012](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand - [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines - [BEK nr. 1611 af 10/12/2015](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter - [BEK nr. 926 af 27/06/2016](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven - [LBK nr 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2017, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 2 A: Situationsplan med silo

Bilag 3: Lugtkonsekvenszonen

Miljøportalens arealinfo. © Geodatastyrelsen | © SDFE | © COWI

Lugtkonsekvenszonen på 181 meter

Bilag 4: Landskabsvurdering

Træhedevej 9

Ansøgning

Ejendommen er i dag uden dyrehold. En gammel staldbygning fra 1971 der pt. diverse opbevaring tages igen i brug til stald med fast gulv og dybstrøelse. Der opføres ikke nye bygninger. Det er muligt, at der skal opsættes en ny fodersilo ved løbestalden. Hvis der kommer en, vil det blive en glasfbersilo på maks. 6 tons og maks. 5 m i højden.

Oversigtskort/situationsplan

Planforhold: Kommuneplan 2017 – udpegninger og retningslinjer

Ejendommen er ikke beliggende indenfor arealer med væsentlige landskabsinteresser eller øvrige planforhold (KP17) der skal tages højde for.

Landskabsbeskrivelse og vurdering

Ejendommen er beliggende indenfor landskabskarakterområde 12 – Gelså Hedeslette. Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet, og markstrukturerne er som mange andre steder påvirket af sammenlægninger til større enheder. Styrede, lige hegn skaber opdyrkede lineære landskabsrum. På tværs af bevoksningen løber kanaler og vandløb. Området har væsentligt teknisk præg. Området er som helhed forholdsvis robust på grund af den store skala og de tydelige geologiske træk.

I forhold til Planlovens generelle sigte om at modvirke spredt bebyggelse i det åbne land vil det ansøgte ikke konflikte, da projektet omfatter indretning indenfor eksisterende bebyggelse.

Ejendommen er ikke beliggende indenfor områder med væsentlige landskabsinteresser, og projektet vurderes ikke at have påvirkning på omgivelserne.

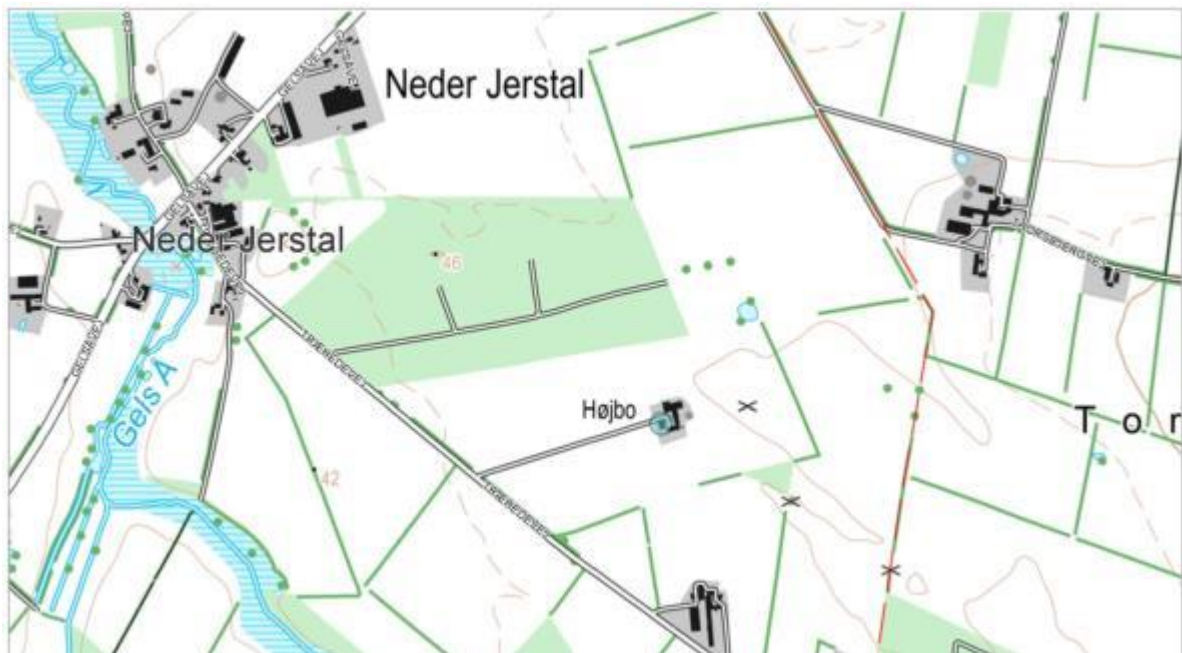

Illustration: Ejendommens placering er beliggende udenfor udpegningen af bevaringsværdige landskaber.

Vilkår

Der stilles ikke vilkår

Bilag 5: Naturvurdering

Ansøgers tekst

7. Naturområder

7.1 Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: 386,3 (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift) 307,7 (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift) 307,7 (kg NH₃-N/år)

7.2 Overblik over naturpunkter

Naturpunkt: Habitatnatur OBS: > 4 km	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0
Merdeposition (nudrift)	0
Total deposition	0

Naturpunkt: Overdrev mod sydøst	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0
Merdeposition (nudrift)	0,0
Total deposition	0,0

Naturpunkt: Potentiel ammoniakfølsom skov?	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,4
Merdeposition (nudrift)	0,4
Total deposition	0,5

Naturpunkt: § 3 sø mod NØ	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Sagsbehandler
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,3
Merdeposition (nudrift)	0,3
Total deposition	0,4

8.2 Afstande til naturområder og nabobebyggelser

Habitatnatur OBS: > 4 km - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Anden driftsbygning	Evt. fodersilo	9062
Staldbygning	Ny løbestald	9049
Gødningslager	Gyllebeholder 800 m ³	8986

Overdrev mod sydøst - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Anden driftsbygning	Evt. fodersilo	2104
Staldbygning	Ny løbestald	2082
Gødningslager	Gyllebeholder 800 m ³	2056

Potentiel ammoniakfølsom skov? - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Anden driftsbygning	Evt. fodersilo	173
Staldbygning	Ny løbestald	169
Gødningslager	Gyllebeholder 800 m ³	164

§ 3 sø mod NØ - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Anden driftsbygning	Evt. fodersilo	279
Staldbygning	Ny løbestald	268
Gødningslager	Gyllebeholder 800 m ³	223

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter Husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁴ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Ege-blandskov	Ca. 8,5 km NØ	0,0	0,0	0,0

⁴ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr 256 af 21/03/2017

⁵ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 1380 af 30/11/2017

Kategori 2				
Overdrev	Ca. 2 km SØ	0,0	0,0	0,0
Kategori 3				
Pot. N-følsom skov	Ca. 165 m N	0,4	0,4	0,5

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag 5a og 5b.

Kategori 1 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 1 er en ege-blandskov, som findes ca. 8,5 km nordøst for det ansøgte projekt. Ege-blandskoven modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at ege-blandskoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som findes ca. 2 km sydøst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af Husdyrbruglovens kategori 3 er en potentiel ammoniakfølsom skov, som findes ca. 165 m nord for anlægget. Den potentielt ammoniakfølsomme skov modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på 0,4 kg N/ha i forbindelse med udvidelsen og en samlet deposition på 0,5 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst. Da skoven modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at den potentielt ammoniakfølsomme skovs tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁶ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge Husdyrbruglovens⁷ § 33 skal

⁶ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 934 af 27/06/2017

⁷ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – LBK nr. 1380 af 30/11/2017

kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Sø	Ca. 225 m NØ	0,3	0,3	0,4

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag 5c.

Det nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er en sø, som findes ca. 225 m nordøst for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søen modtager en merdeposition af ammoniak på 0,3 kg N/ha/år fra anlægget. Søen modtager altså en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Se ovenstående tabel 2. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund at søens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Træhedevej 9.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁸ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge Habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

⁸ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 926 af 27/06/2016

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
<i>Pamhule Skov og Stevning Dam</i>	Ca. 8,5 km NØ

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag 5a.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området findes ca. 8.5 km nordøst for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. I bilag 5f findes en beskrivelse af Natura 2000-området samt dets udpegningsgrundlag.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag 5d. De potentielt forekommende bilag IV-arter i Haderslev Kommune er beskrevet i bilag 5e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

I området omkring anlægget findes flere naturlige mindre søer (se bilag 5c), men der er ikke registreret bilag IV-padder i tilknytning til søer indenfor 1000 m fra anlægget. Nærmeste forekomst af bilag IV-padder er løgfrøer ca. 1,2 km syd for anlægget. Se bilag 5d.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 0,3 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 0,4 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

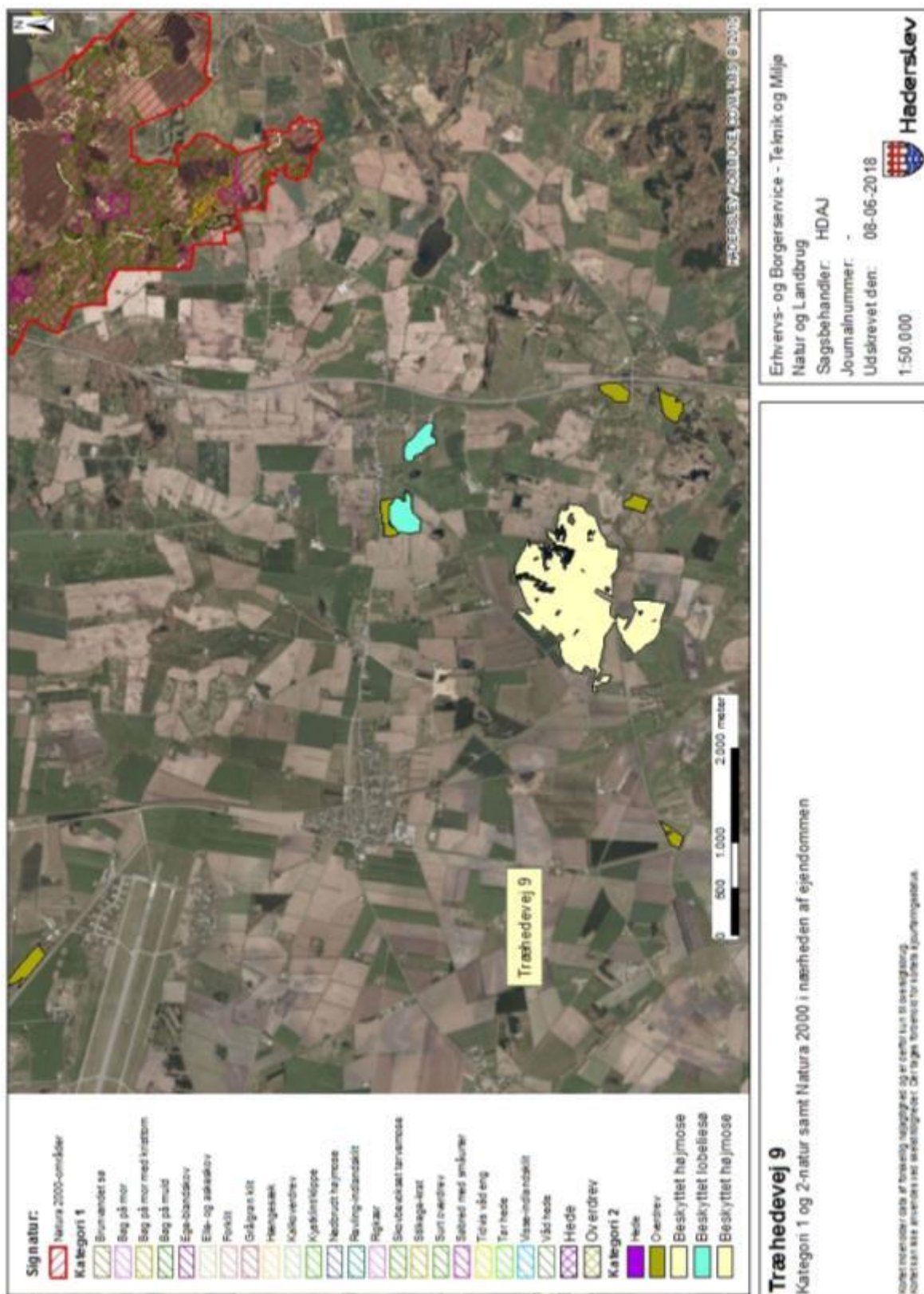
Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæbelens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Da projektet ikke indebærer ændring på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Bilag 5a – Kort over kategori 1 og 2 natur samt Natura 2000 ved anlæg

Bilag 5b – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

Bilag 5c – Kort over § 3 natur ved anlæg

Bilag 5d - Bilag IV forekomster ved anlæg

Bilag 5f – Natura 2000 område ”Pamhule Skov og Stevning Dam” (N92)

Natura 2000 området ”Pamhule Skov og Stevning Dam” består af habitatområde ”Pamhule skov og Stevning Dam” (H81) og fuglebeskyttelsesområde ”Pamhule skov og Stevning Dam” (F59). De to områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper, som udgør områdernes udpegningsgrundlag

Områdebeskrivelse

Området er en del af Haderslev tunneldal, som løber ca. 25 km øst-vest fra Lillebælt til Vojens. Områdets østlige afgrænsning er Haderslev Dam. Skovområdet dominerer med indslag af vandflader, enge, overdrev og dyrkede arealer. Pamhule Skov er en af de største skove i området. Jordbunden giver gode vækstbetingelser for alle skovtræer. Skoven er oprindelig løvskov, som stadig dominerer. Halvdelen er bøg og desuden vokser der eg, ask og andre løvtræer. Ca. 1/3 af skoven er nåletræ, bl.a. rødgran, ædelgran, douglasgran og kæmpegran. Skovene drives med plukhugst og græsning eller forbliver urørt i henhold til naturskovsstrategien. Der findes mindre arealer med surt overdrev og rigkær. Geologisk er området den indre del af en stor tunneldal, med meget markante sidedale.

De dominerende vandflader er Stevning Dam, Hindemade og Pamhule Sø. Hindemade blev afvandet og opdyrket i 1935, men i 1994 genoprettet som lavvandet sø og eng. Pamhule Sø er beliggende i et dødishul omgivet af bakket terræn ca. 1,5 km syd for Haderslev Dam.

Skov- og Naturstyrelsen har udpeget Pamhule Skovene som et af landets 14 særlige områder for naturskov.

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte en række naturtyper samt arterne sump vindelsnegl, stor vandsalamander, rød glente, hvepsevåge og isfugl. Skoven er en god lokalitet for fugle, bl.a. findes også fiskehejre, duehøg, musvåge, spurvehøg og ravn.

Pamhule Skov er en varieret og botanisk rig skovlokalitet. I skovbunden vokser flere arter af star, bl.a. den sjældne kæmpestar. Desuden findes uldhåret og nyrebladet ranunkel, skovhundegræs, elfenbens- og skovpadderokke samt skovsvingel.

Nyregistrerede arter og naturtyper fra EU-direktiverne er: Fjordterne, stor hornugle, sort-spætte og rødrygget tornskade samt tidvis våd eng.

Trusler mod områdets naturværdier

De tre søer, Stevning Dam, Hindemade og Pamhule Sø (naturtype 3150), påvirkes alle af stor ekstern næringsstofftilførsel, hvoraf fosfor udgør den største trussel. Spildevandsbelastningen i dag er reduceret markant, men Stevning Dam kan dog stadig karakteriseres som en næringsrig sø, hvor landbrugsdrift i oplandet i dag udgør den største kilde til næringsstofftilførsel. Undervandsvegetation er mere udbredt i Pamhule Sø, men søens næringsstoffindhold er imidlertid højt, og søen er næppe i en stabil tilstand. Sammenfattende vurderes det, at et for højt fosforindhold udgør en væsentlig trussel.

Tilgroning med krat udgør en trussel mod de lysåbne naturtyper, f.eks. rigkær og overdrev, samt tidvis våd eng. Især overdrevet nord og vest for Stevning Dam vurderes at være udsat.

De lave enge vest for Stevning Dam er afvandet. Ophør med drift på arealerne fører på længere sigt til tilgroning af bl.a. værdifulde rigkær.

Der er små forekomster af kæmpe-bjørneklo, bl.a. omkring Jernhyt i området's østlige del. Der er stedvis en massiv indvandring af ahorn, som vurderes at være en aktuel trussel mod skovnaturtyperne i området.

Besøgende i skovene kan forstyrre de ynglende rovfugle. Det vurderes dog, at der er områder, der forbliver relativt uforstyrrede, og hvor fuglene antages at vil kunne yngle.

Igangværende pleje og genopretning

Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet en driftsplan for området, hvor dele af skovene er udlagt til urørt skov, plukhugst eller græsningsskov. Der opsat et antal redeskjul for Isfugl i brinkerne langs Tørning Å.

Områdernes udpegningsgrundlag

Habitatområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (H81)

Nr.	Art/Naturtype
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vand-aks
3260	Vandløb med vandplanter
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9120	Bøgeskove på morbund med kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld
* prioriteret naturtype	
Fuglebeskyttelsesområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (F59)	

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk.1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Hvepsevåge		Y		F3
Rød Glente		Y		F1
Isfugl		Y		F1

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Tn: Trækfugle, der opholder sig i området i nationalt betydende antal.

F1: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets pt. gældende Bilag I og yngler regelmæssigt i området i væsentligt antal, dvs. med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F2: arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets p.t. gældende Bilag I og har i en del af artens livscyklus en væsentlig forekomst i området, dvs. for talrige arter (T) skal arten være regelmæssigt tilbagevendende og forekomme i internationalt betydende antal, og for mere fåtallige arter (Tn), hvor områder i Danmark er væsentlige for at bevare arten i dens geografiske sø- og landområde, skal arten forekomme med 1 % eller mere af den nationale bestand.

F3: arten har en relativt lille, men dog væsentlig forekomst i området, fordi forekomsten bidrager væsentligt til den samlede opretholdelse af bestande af spredt forekommende arter som f.eks. Natravn og Rødrygget Tornskade.

Bevaringsstatus og trusselsvurdering for naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene

Naturtype/art	National/lokal bevaringsstatus	Trusselsvurdering
3150 - Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet til EU som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Næringsstofbelastning herunder intern fosforbelastning
3260 - Vandløb med vandplanter	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er gunstig eller vurderet gunstig	Grødeskæring, belastning med organisk stof, næringsstofbelastning og sandvanding
6230 - *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Tilgroning, atmosfærisk N-deposition og arealreduktion/fragmentering
7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	Den nationale bevaringsstatus er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ukendt	Uhensigtsmæssig hydrologi, tilgroning, næringsstofbelastning og arealreduktion/fragmentering
7230 - Riggær	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Tilgroning, atmosfærisk N-deposition, arealreduktion/fragmentering og invasive arter
9120 - Bøgeskove på morbund med kristtorn	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
9130 - Bøgeskove på muldbund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
9160 - Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som ugunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition
91E0 * - Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	Bevaringsstatus i Danmark er indberettet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Utilstrækkelig beskyttelse og atmosfærisk N-deposition

Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus</i>)	Den nationale bevaringsstatus for stor vandsalamander er indberettet som ukendt (atlantiske del)/gunstig (kontinentale del). Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	For få ynglevandhuller, overskygning af eksisterende ynglevandhuller med vedplanter og næringsstofbelastning
Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	I 2007 blev den nationale bevaringsstatus vurderet som gunstig. Prognosen i området er ugunstig eller vurderet som ugunstig	Risiko for udtørring og tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter som følge af næringsstofbelastning
Hvepsevåge	Den nationale bevaringsstatus foreløbig vurderes som gunstig. Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af hvepsevåge i området at være stabil. Prognosen i området er ukendt	Intensiv skovdrift og forstyrrelser
Rød glente	Den nationale bevaringsstatus vurderes foreløbig som gunstig. Ynglebestanden er fra 1992 til 2006 gået fra 0 til 1-2 par og samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af rød glente i området at være i fremgang. Prognosen i området er ukendt	Forstyrrelser
Isfugl	Den nationale bevaringsstatus vurderes foreløbig som gunstig. Fra 1983 til 2006 er ynglebestanden i området gået fra 3 til 5-6 par. Samlet vurderes den aktuelle ynglebestand af Isfugl i området at være i fremgang. Prognosen i området er ukendt	Belastning med organisk stof og forringelse af den fysiske tilstand og naturlige dynamik. Indavl pga. fragmentering (isolation og lille bestandsstørrelse).

Bilag 5e – Potentielle bilag IV arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter, som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoi*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og søer, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrellflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevschrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusens må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udrykkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Odder (*Lutra lutra*)

Findes i alle større vandløbssystemer helt ned til den dansk-tyske grænse. Odderen lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller under buske, træer eller andet, der kan give ly. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde. Yngleområdet består af

selve hulen, som ungerne fødes og opfostres i, og de nærmeste omgivelser. Et rasteområde for odder er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer. Områderne kan være svære at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året

Projekter som indebærer opsplittning af bestande og levesteder eller som ødelægger eller forringer yngle- og rasteområder kan påvirke odderens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger blandt andet sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er søer, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfør (*Pelobates fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene søer og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af søer.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Aarhus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune (før 2007) og fundet på en lang række lokaliteter. Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne søer, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede søer af varierende størrelse, men med rent vand. Søer af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne søer er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede søer ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinnets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhyncus*)

Arten lever i Vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Det vurderes, at der foruden Vidå i dag kun findes selvproducerende bestande i Ribe Å, Varde Å og Brede Å, mens der tilsyneladende er en svigtende eller meget lille produktion af snæbel i Kongeå og Sneum Å og en lille bestand i Brøns Å, hvor der ikke har været udsat yngel. Opstrøms i de forskellige åsystemer er der en række sideløb som er vigtige nuværende eller mulige fremtidige gydeområder for snæbelen, herunder Gelså samt Fladså/Gram Å. Der ligger et forslag til at udvide Natura 2000 området Vadehavet med vandløbsstrækninger Gelså frem til Gelsbro og Gram Å frem til Fole Hareby engvandingsselskabs opstemning med udpegning som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæbelen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Bilag 6: Udendørs besætningsareal

Bilag 7: Fortidsmindebeskyttelseslinjer

Bilag 8: Hørings svar og ansøgers kommentarer til hørings svarene

TEKNIK & MILJØ
- 9 JULI 2018
Haderslev Kommune

Haderslev kommune
Natur og landbrug
Simmerstedvej 1a
6100 Haderslev
Mail: landbrugssager@hadeslev.dk

Indsigelse mod miljøtilladelse for husdyrbrug på Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Undertegnede Henrik Paulsen Ryttervænget 10, 6520 Toftlund cvr nr. 15932505 og ejer af Træhedevej 5a, 6500 Vojens af areal 23 ha., gør hermed indsigelse mod det fremsendte udkast til miljøtilladelse til ca. 350 ude gående søer på Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Jeg er fuldtidsbeskæftiget med drift af Træhedevej 5a og 2 øvrige skovejendomme i henholdsvis Hønning og Sølsted i Tønder kommune. Ejendommene drives som skov- og naturejendomme. Indtægterne kommer fra skovbrug, juletræsproduktion samt event arrangementer med jagt og naturoplevelser.

Hvis der etableres so hold med ude gående søer med smågrise helt op til skellet på min skov- og naturejendom, vil det være forbundet med store gener på min ejendom på grund af lugt, støj og fluer/skadedyr. Amoniak emission vil endvidere skade juletræskulturerne.

En eventuel tilladelse, vil for mig medføre et løbende indtægtstab på grund af manglende interesse for event arrangementer (hvem vil have naturoplevelser med lugt og støj fra so holdet). Der vil yderligere være et løbende indtægtstab på grund af tab af juletræskulturer. Ved salg af ejendommen vil der være et stort ejendomsværditab. Ejendommen er en frijordsejendom der kan købes af alle (ingen landbrugspligt) men ingen naturelskere vil købe en ejendom med ude gående so hold helt op til skellet.

Jeg vil hermed kraftigt opfordre Haderslev kommune til ikke at give miljøtilladelse til Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Toftlund den 9-7-2018

Henrik Paulsen

Toftlund den 9-7-2018

TEKNIK & MILJØ

-9 JULI 2018

Haderslev Kommune

Haderslev Kommune
Natur og Landbrug
Simmerstedvej 1a
6100 Haderslev

Vedr. miljøtilladelse for husdyrbrug på Træhedevej 9, 6500 Vojens.

Som ægtefælle til Henrik Paulsen gennem 28 år og således medejer af Træhedevej 5a, 6500 Vojens foreligger hermed min indsigelse mod miljøtilladelse til svinehold på Træhedevej 9.

Igennem 13 år har min mand og jeg arbejdet intenst på at skabe et unikt naturområde i og omkring vores skov på Træhedevej 5a, dels for vores egen fornøjelses skyld, dels for vores tre børns skyld og i særdeleshed for vores børnebørns skyld.

Den store glæde og fornøjelse vi har af skov- og naturområdet, vil blive ødelagt af et svinehold på den anden side af skovbrynet. Svineholdet vil skabe ekstreme lugtgener, forstyrrende larm og utryghed mht. skadedyr, insekter, infektionsfarer og lignende. Således vil vores unikke naturområde være uanvendeligt.

Som naboer til Flyvestation Skrydstrup og den omstridte medicomtale der har været på højeste politiske niveau omkring støjniveauet i forbindelse med etableringen af de nye F35-fly, er det mig meget uforståeligt, hvis Haderslev Kommune kan give tilladelse til svineholdet, idet svineholdet vil skabe langt større og flere gener for os end flyene gør.

Med venlig hilsen

Myrna Paulsen

Ryttervænget 10

6520 Toftlund

9- juli 2018

Hørings svar Træhedevej 9 og 11

Anders Nielsen, Gelsåvej 9, Vojens har ved fremmøde den 9. juli 2018 ønsket at gøre indsigelse mod eventuelt høje indhegningshegn til grisene, som landmanden allerede har gjort nogle steder (1.80-1.90 m). Dette er gældende for både Træhedevej 9 og Træhedevej 11.

13- juli 2018

SV: Høringsfrist for Træhedevej 9 er udløbet - der er indkommet 3 høringsvar

Vi har læst høringsvarene og har i den anledning et par enkelte kommentarer.

Indhegningen bliver maks. 1 m højt. Hegnet kommer til at bestå af ca. en halv meter flettrådhegn for neden og derover i den næste halve meter 3 stk. strømførende tråde. Så der burde ikke være anledning til bekymring om dette.

Med hensyn til indsigelserne fra Myrna og Henrik Paulsen, så vurderer vi, at de ikke behøver at være bekymrede. Vi ønsker ikke at kommentere alle de forhold der bringes op, men vil gerne knytte et par kommentarer til nogle af punkterne.

Ammoniakemissionen vil ikke kunne skade juletræerne. Dyrene går spredt på marken, og ammoniakken vil derfor komme fra en fladekilde, hvor der sker kontant opblanding med luften. Koncentrationen vil derfor blive meget lavere end fra stalde, hvor dyr jo også går meget, meget tættere.

Pga. spredningen af dyrene vil lugt, støj og fluer heller ikke kunne forekomme intensivt. Rotter vil blive bekæmpet med alle midler, idet de jo også vil være til gene for Thorbjørns dyrehold. Der er indgået en aftale med brdr. Ewers om rottebekæmpelse, og der opsættes yderligere kasser med rottegift mv., hvis der er tegn på rotter. Selv om Thorbjørn er økolog, er der ingen restriktioner i forhold til rottebekæmpelse.

Thorbjørn oplyser, at der andre steder i landet er udendørs sohold og juletræskulturer side om side, uden at det giver anledning til .

Vi forudser altså på ingen måde de store gener, der omtales i indsigelserne. Hvis Myrna og Henrik har noget de gerne vil høre nærmere om, er de velkomne til at kontakte Thorbjørn på mobil 2165 3647.

Med venlig hilsen

Ulla Refshammer Pallesen

Miljørådgiver, fagansvarlig